

มูลนิธิสังคมนุสุขใจ ร่วมกับ กลุ่มมิตรผล ปั้นชุมชนสู่ผู้ ประกอบการเกษตรอินทรีย์ เชื่อมอาหารปลอดภัย จากฟาร์มสู่โรงงาน

ใช้เวลาบ่มเพาะประสบการณ์ เก็บเกี่ยวความรู้ การทำงานส่งเสริมเกษตรอินทรีย์กับเกษตรกรเครือข่ายในจังหวัด นครปฐม และพื้นที่ใกล้เคียง ร่วมกับภาคีมายาวนานถึง 7 ปี โดยการสนับสนุนของ สำนักงานกองทุนสนับสนุน การสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) วันนี้ สามพรานโมเดล ภายใต้มูลนิธิ สังคมนุสุขใจ โดยการนำของ อรุณ นวราช ผู้บริหารสามพราน ริเวอร์ไซด์ เลขาธิการมูลนิธิสังคมนุสุขใจ ผู้ก่อตั้ง สามพรานโมเดล ได้ก้าวไปสู่อีกบทบทหนึ่งนั่นคือ ทำหน้าที่เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ถ่ายทอดความรู้จาก ประสบการณ์ตรงในการขับเคลื่อนพัฒนาห่วงโซ่คุณค่าอุปทานอาหารอินทรีย์ ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ผ่าน การอบรมหลักสูตรต่างๆ ให้กับองค์กร และหน่วยงาน ที่สนใจอย่างต่อเนื่อง โดยใช้พื้นที่เครือข่ายสามพรานโมเดล เป็นต้นแบบแห่งการเรียนรู้ ทั้งนี้ เพื่อขยายเครือข่ายสร้างผู้นำร่วมในการเปลี่ยนแปลงระบบอาหารสมดุล

ล่าสุด ได้รับเกียรติจาก ฝ่ายกิจการเพื่อสังคม บริษัท น้ำตาลมิตรผล จำกัด มอบหมายให้เป็นที่ปรึกษาโครงการเชื่อมโยงผลผลิตเกษตรอินทรีย์จากชุมชนสู่โรงอาหารโรงงาน (From Farm to Factory) จัดอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนา ส่งเสริมและเชื่อมโยงผลผลิตเกษตรอินทรีย์ ให้กับเจ้าหน้าที่ ฝ่ายพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน ฝ่ายธุรการโรงงาน และ เกษตรกรเครือข่ายตำบลมิตรผลร่วมพัฒนา จ.ขอนแก่น และ จ.กาฬสินธุ์ จำนวน 40 คน เมื่อช่วงปลายเดือน สิงหาคมที่ผ่านมา ณ โรงแรมสามพราน ริเวอร์ไซด์ จ.นครปฐม เป้าหมาย เพื่อนำองค์ความรู้ไปพัฒนาให้เกิดการ เชื่อมโยงอาหารปลอดภัยจากฟาร์มสู่โรงงาน และยกระดับคุณภาพชีวิตเกษตรกรสู่ผู้ประกอบการเกษตรอินทรีย์ หวัง สร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนสามารถพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน

อรุณ อธิบายกระบวนการทำงานของหลักสูตรนี้ให้ฟังว่า ก่อนที่จะมีการอบรมทางทีมเจ้าหน้าที่มูลนิธิได้ลงพื้นที่ จ. ขอนแก่น และ จ.กาฬสินธุ์ เก็บข้อมูลมาทำการวิเคราะห์ ออกแบบโปรแกรมการอบรมให้เหมาะสมกับบริบทพื้นที่ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมอบรมได้รับความรู้ และสามารถนำกลับไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งโชคดีว่า มิตรผลสร้าง ฐานไว้ดีมาก และมีการทำงานรูปแบบเดียวกับที่สามพรานโมเดลทำ คือ เชื่อมธุรกิจกับชุมชน และมีทีมพัฒนา ชุมชนที่ทำงานในพื้นที่อย่างเข้มแข็ง ขาดเพียงแต่ความเข้าใจเรื่องมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ และไม่มีเครื่องมือใน การขับเคลื่อนซึ่งไม่ใช่เรื่องยาก

“มิตรผลมีฐานที่ตืออยู่แล้ว สามพรานโมเดลเข้ามาทำหน้าที่เติมเต็มในเรื่องเทคนิค สร้างความเข้าใจเรื่องมาตรฐาน เกษตรอินทรีย์ กระบวนการขับเคลื่อนต้นน้ำ โดยการใช้ระบบรับรองแบบมีส่วนร่วม (Participatory Organic Guarantee System : PGS) เป็นเครื่องมือ แต่ก็ยังเน้นการเรียนรู้แบบครบวงจร ทั้ง การวางแผนการผลิต บังคับ การผลิต แปรรูป การจัดการหลังการเก็บเกี่ยว และช่องทางการตลาด ซึ่งเหล่านี้เป็นความรู้ที่สามารถนำกลับไปปรับ ใช้ได้ทันทีหลังจบการอบรม” อรุณ กล่าว

ด้าน คมกริช นาคะลักษณะ ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการสายงานองค์กรสัมพันธ์ และบริหารองค์กร เพื่อความยั่งยืน บริษัท น้ำตาลมิตรผล จำกัด กล่าวว่า บริษัท ต้องการยกระดับคุณภาพชีวิตชุมชนที่อยู่รอบโรงงานให้เกิดความเข้มแข็งพึ่งพาตนเอง และอยู่ได้อย่างยั่งยืน ซึ่งไม่ใช่แค่ส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกอ้อยอย่างเดียว แต่สอนให้เขาปลูกอ้อย ปลูกกิน มีเหลือส่งขายให้กับโรงงาน แต่ไม่ง่ายอย่างที่คิด เพราะฝ่ายโรงงานและเกษตรกรเองยังไม่เข้าใจระบบ เกษตรอินทรีย์ดีพอ จนได้เจอกับ คุณอรุณ ได้รู้จักสามพรานโมเดล ช่วยให้ทุกฝ่ายเข้าใจและเชื่อมั่นในวิถีเกษตร อินทรีย์ และเข้าถึงหัวใจสำคัญของการพึ่งพาตนเองได้อย่างชัดเจน การอบรม ครั้งนี้ หวังให้ทั้งฝ่ายโรงงานและ ชุมชนได้เก็บเกี่ยวความรู้ เพื่อนำกลับไปวางแผน สร้างข้อตกลงร่วมกันบนพื้นฐานการค้าที่เป็นธรรม เดินหน้าพัฒนา ชุมชนของเราให้เข้มแข็งสามารถพึ่งตัวเองและอยู่ได้อย่างยั่งยืน

หนึ่งเสียงที่สะท้อนความรู้สึกของเกษตรกรที่เข้าร่วมอบรม จาก นพดล จันทร์ดี ประธานกลุ่มปลูกผัก กม.52 กุด กว่าง อ.หนองเรือ จ.ขอนแก่น บอกว่า สำหรับผมการอบรมครั้งนี้เป็นช่วงเวลาที่คุ้มค่ามาก ได้ความรู้ต่างๆ มากมาย ทำให้เราเข้าใจหลักการทำเกษตรอินทรีย์มาตรฐาน ระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม PGS การเชื่อมโยงตลาด ที่เคย คิดว่าเป็นเรื่องยากเพราะเราศึกษาจากคู่มือเล่มหนาๆ แต่โปรแกรมนี้ย่อคู่มือเล่มนั้นให้สั้นลงทำให้เราเข้าใจ และ เข้า ถึงได้ง่ายขึ้น 3 วันที่ได้ศึกษาดูงาน ยังได้เรียนรู้เทคนิคต่างๆ รวมถึงได้แลกเปลี่ยนความคิดกับเกษตรกรต้นแบบ ของสามพรานโมเดล ทำให้เรามองเห็นโอกาส และมีกำลังใจในการผลักดันให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตจากเคมีสู่อินทรีย์ เราได้เครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนกลุ่ม คือ ระบบ PGS กลับไปสามารถเริ่มทำงานได้ทันที ถือเป็นการ เปิดโลกการเรียนรู้ให้เราได้รู้จักการเกษตรอินทรีย์ เพื่อนำทางไปสู่การพึ่งตนเองและมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

สำหรับ หลักสูตรนี้ใช้เวลาอบรม 3 วัน เน้นให้ผู้เข้าร่วมอบรมเข้าใจเรื่องมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ ระบบรับรองแบบมี ส่วนร่วม PGS ซึ่งถือเป็นเครื่องมือสำคัญในกระบวนการขับเคลื่อนต้นน้ำ ฟังบรรยาย ควบคู่กับการศึกษาดูงานใน พื้นที่ต้นแบบเพื่อให้เห็นภาพได้ที่ชัดเจนยิ่งขึ้น อย่างเช่น ดูการขับเคลื่อนของกลุ่มเกษตรกรอินทรีย์บางช้างที่ผลิตผล ไม้เป็นหลัก และกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรทฤษฎีใหม่หัวใจอินทรีย์ ผลผลิตผักเป็นหลัก ซึ่งทั้ง 2 กลุ่ม มีผู้นำที่เข้ม แข็ง และใช้ระบบ PGS ในการขับเคลื่อน พัฒนาจนได้รับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์สากล IFOAM อีกทั้งยังได้ ศึกษากระบวนการขับเคลื่อนกลางน้ำ การแปรรูปผลไม้อินทรีย์และเห็ดอินทรีย์ ของ HappyLife Farm (วิสาหกิจ ชุมชนแปรรูปผลิตภัณฑ์อาหารตำบลสระพัฒนา)

พร้อมทั้ง ได้เรียนรู้เรื่องปัจจัยการผลิต การจัดการแปลงปลูกพืชผสมผสาน ที่ สุขใจออร์แกนิกฟาร์ม สวนเกษตรอินทรีย์มาตรฐานสากล IFOAM EU และ CANADA ของโรงแรม รวมถึงเยี่ยมชมตลาดสุขใจ หนึ่งช่อง

ทางการตลาดสำคัญของเกษตรกรเครือข่ายสามพรานโมเดล

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากการขับเคลื่อนของมิตรผล เป็นไปในลักษณะเดียวกับที่สามพรานโมเดลทำ คือ การเชื่อมธุรกิจกับชุมชน ในหลักสูตรนี้ จึงได้จัดเวทีให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องของโรงแรมสามพราน ริเวอร์ไซด์ ทั้งพ่อครัว ฝ่ายจัดซื้อ แผนกสวน และ ทีม Food waste ที่ทำงานร่วมกับเกษตรกรเครือข่ายสามพรานโมเดล ได้มาแชร์ประสบการณ์การในมิติการทำงานร่วมกับชุมชน ให้กับเจ้าหน้าที่ของโรงงาน เพื่อเป็นแนวทางนำไปปรับใช้ในการทำงานกับเกษตรกรในพื้นที่

หลังจากการเก็บเกี่ยวความรู้และประสบการณ์ การทำเกษตรอินทรีย์ ระบบ PSG ในพื้นที่ต้นแบบ ของโครงการสามพรานโมเดล นำมาสู่การ ระดมสมอง วางแผนงาน เพื่อสร้างข้อตกลงบนพื้นฐานการค้าที่เป็นธรรม และร่วมกำหนดข้อตกลงในการทำงานขับเคลื่อนเกษตรอินทรีย์ของแต่ละกลุ่ม ผ่านการนำระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม ภายใต้ชื่อ “Penmitr Organics PGS” ไปประยุกต์ใช้พัฒนาให้เกิดความเชื่อมโยงอาหารอินทรีย์จากเกษตรกรสู่พนักงานในโรงงาน และช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตเกษตรกร

ไม่เฉพาะสร้างเสริมสุขภาพที่ดีให้กับคนกินและคนปลูกเพียงเท่านั้น แต่เกษตรอินทรีย์ยังช่วยสร้างระบบอาหารให้สมดุล และเป็นฟันเฟืองสำคัญที่ช่วยแก้ปัญหาได้ทุกมิติ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และสุขภาพ อีกทั้งช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตเกษตรกรให้พึ่งตนเองได้ สร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนอยู่ได้อย่างยั่งยืน ดังเช่นบทพิสูจน์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรเครือข่ายสามพรานโมเดล

สำหรับองค์กร หรือ หน่วยงาน ที่สนใจ เปิดโลกเรียนรู้วิถีเกษตรอินทรีย์แบบครบวงจร ที่ถ่ายทอดประสบการณ์ตรงจากทีมกระบวนการสามพรานโมเดล สามารถขอข้อมูลได้ที่ ศูนย์พัฒนาเกษตรอินทรีย์สุขใจ มูลนิธิสังคมนิยม อ.สามพราน จ.นครปฐม โทร 034 322 544 หรือที่ Facebook/สามพรานโมเดล

*****

ข้อมูลเพิ่มเติมติดต่อ

เบญจรัตน์ สินสงวน (จอย)

ประชาสัมพันธ์มูลนิธิสังคมนิยม

Tel /ID Line : 084 670 0930

E-mail : benjarat995@gmail.com